

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Вінницької області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Вінницької області в III кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Вінницької області** у III кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні вищими темпами та позитивно оцінюють перспективи розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується вища інфляція та міцніший курс національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 35.0% (у попередньому кварталі – 23.8%) (графік 1), у цілому по Україні – 21.5%;
- **вищу інфляцію:** частка респондентів, які очікують, що зростання цін перевищить 7.5%, зросла до 38.1% (у попередньому кварталі – 28.6%), у цілому по Україні – 53.1%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво, курс гривні до іноземних валют та податкові зміни (графік 2);
- **міцніший курс національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 61.9% респондентів (у попередньому кварталі – 85.0%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств нижчими темпами:** баланс відповідей – 5.3% (у попередньому кварталі – 15.0%), у цілому по Україні – 12.7%. Найоптимістичніше налаштовані керівники підприємств сільського господарства (таблиця);
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 28.6% (у попередньому опитуванні – 38.1%) (таблиця), у тому числі зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 42.9% (у II кварталі 2021 року – 33.3%). У цілому по Україні баланси відповідей – 27.7% та 23.5% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 26.3% (у попередньому кварталі – 25.0%), у тому числі **видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – 11.1% (у попередньому кварталі – 19.0%). У цілому по Україні баланси відповідей – 19.3% та 9.7% відповідно;
- **скорочення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 4.8% (як і в попередньому кварталі) (графік 4). У цілому по Україні очікується помірне збільшення кількості працівників – 2.2%;
- **високі темпи зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 81.0% та 75.0% відповідно (у II кварталі 2021 року – 90.5% та 81.0% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції нижчими темпами:** баланс відповідей – 50.0% (у попередньому кварталі – 76.2%), у тому числі **витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 76.2% (у II кварталі 2021 року – 85.7%) (графіки 4, 6).

Спроможність підприємств нарощувати виробництво найбільше обмежують занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 5).

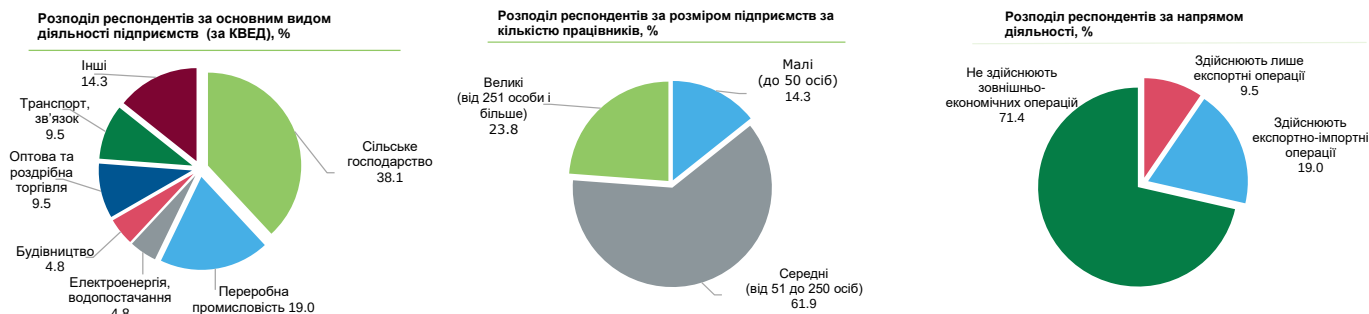
Потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом залишаться без змін (графік 8). Респонденти, які планують брати кредити (28.6% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти назвали занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання та наявність інших джерел фінансування (вплив останнього чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках**, у цілому по Україні – 97.1%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

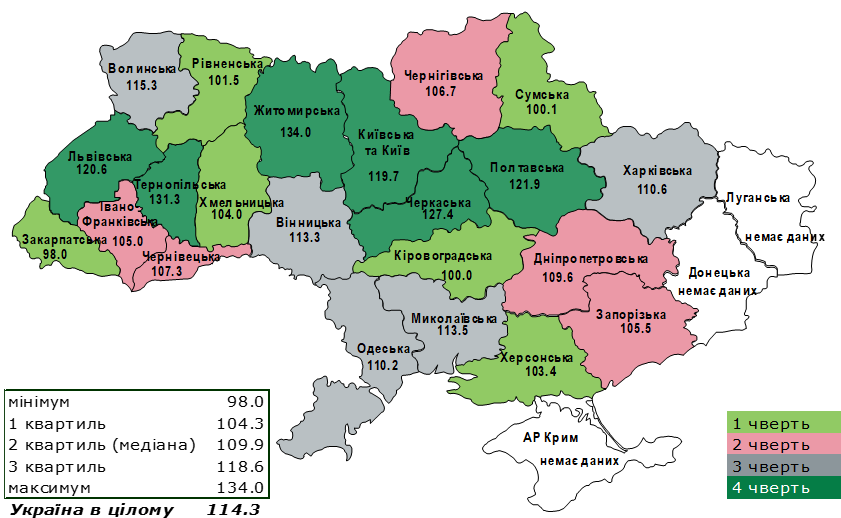
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 14.3% (у II кварталі 2021 року – 9.5%) (графік 3), у цілому по Україні баланс відповідей – 7.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний четвертий квартал поспіль:** баланс відповідей – 0.0%;
- **ресурси вільних виробничих потужностей є недостатніми, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – «мінус» 5.3% (як і в попередньому кварталі).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 10–31 серпня 2021 року;
- опитано всього 21 підприємство;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Вінницької області щодо ділової активності (за складовими)

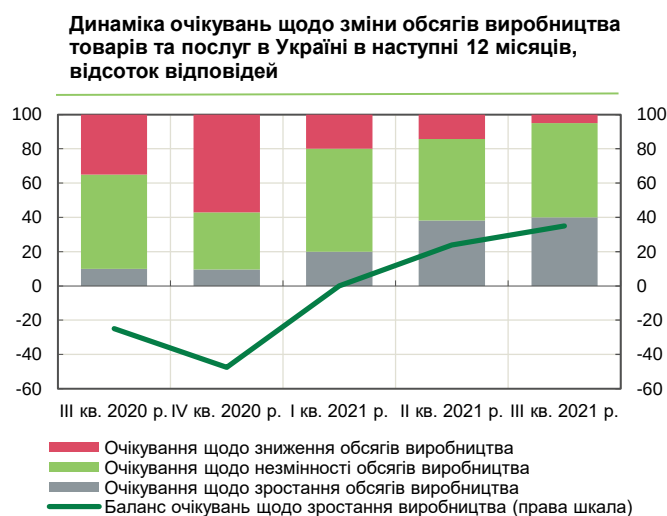
Баланси відповідей, %					
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	5.0	14.3	25.0	15.0	5.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	27.3	19.0	38.1	28.6
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-19.0	-4.8	4.8	19.0	11.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	4.8	0.0	25.0	26.3
кількості працівників	-23.8	-15.0	-5.0	-4.8	-4.8

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

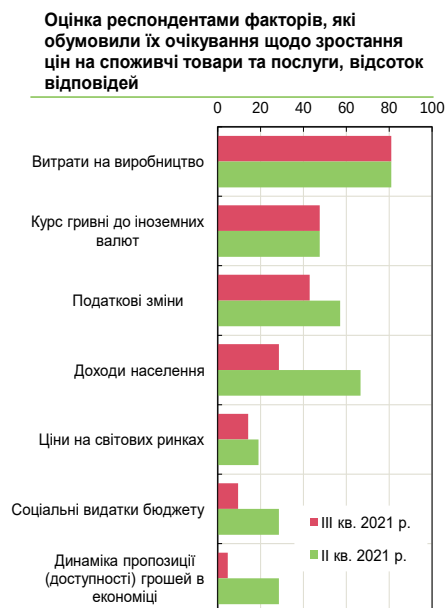
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

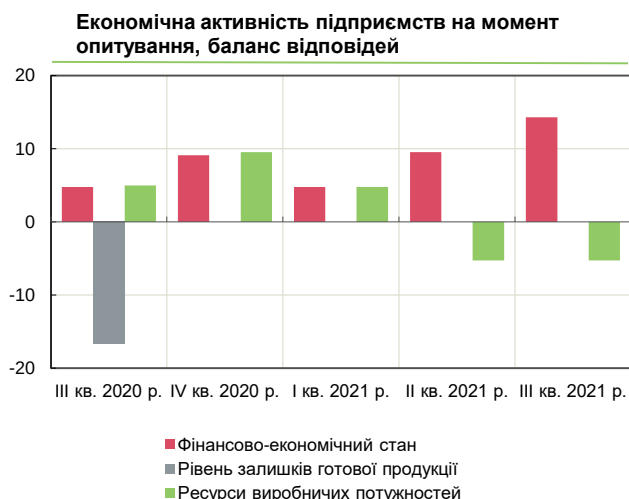
Графік 1

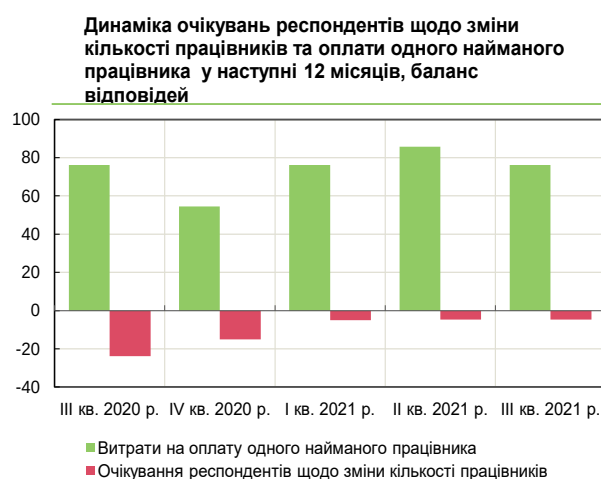
Графік 2

Графік 3

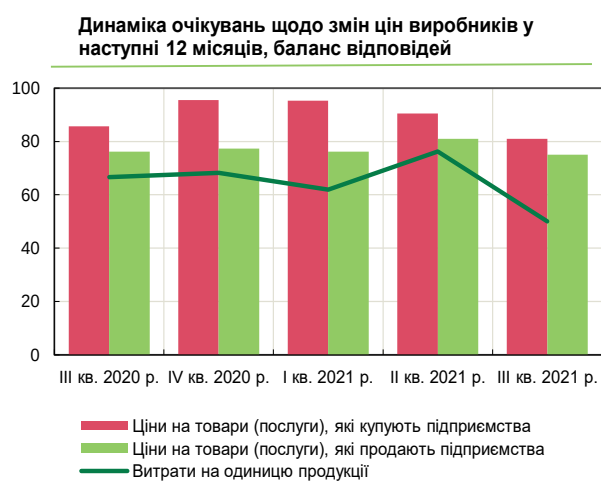
Графік 4

Графік 5

Графік 6

Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

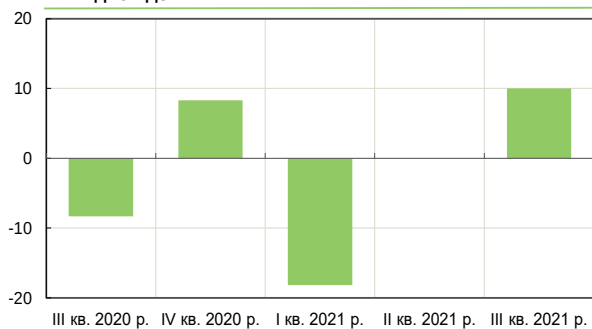
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

